

Комп'ютер і викладач: партнери чи конкуренти?

(Закінчення. Початок у журналі «Фармацевт Практик» № 12, 2013)

Дистанційна освіта набуває сьогодні все більшої популярності. За наявності сучасних комп'ютерних технологій та інтернету така форма отримання нових знань видається зручною та доступною.

Ми продовжуємо розмову на цю тему з викладачами Львівського національного медичного університету ім. Данила Галицького. Цього разу нашими співрозмовниками стали Тимофій Калинюк, д-р фарм. наук, професор, завідувач кафедри технології ліків і біофармації, та Ольга Заліська, д-р фарм. наук, професор, завідувач кафедри організації та економіки фармації з курсом технології ліків факультету післядипломної освіти

ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ПІДХІД

Т. Калинюк: Із кожним роком дистанційна форма навчання у вишах і закладах післядипломної освіти застосовується все більше. За допомогою такого навчання індивідуалізується процес набуття знань, умінь і навичок студентів і курсантів.

Здебільшого навчання на відстані орієнтоване на процес засвоєння знань, меншою мірою — оволодіння вміннями і практичними навичками. Запровадження такої форми освіти потребує належного

кадрового і системно-технічного забезпечення (персональних комп'ютерів, мережевого обладнання, серверів, обладнання для відеоконференцз'язку тощо). Не менш важливим є науково-методичне забезпечення (методичні рекомендації, дидактичне наповнення веб-ресурсів, критерії контролю якості).

На фармацевтичному факультеті ЛНМУ ім. Данила Галицького набутий певний досвід організації дистанційного навчання. Ще у 2008/2009 н. р. для вивчення про-

Здебільшого навчання на відстані орієнтоване на процес засвоєння знань, меншою мірою — оволодіння вміннями і практичними навичками. Запровадження такої форми освіти потребує належного кадрового і системно-технічного забезпечення

фесійно орієнтованої дисципліни «Організація та економіка фармації» впроваджено інтерактивний веб-ресурс AdFarm S.A. Методичне забезпечення опрацювала доцент кафедри організації та економіки фармації С.І. Терещук, а системно-технічне здійснив А.В. Горілик, нині асистент цієї ж кафедри.

Веб-ресурс містить чотири розділи: навчальні матеріали, електронний підручник, завдання (ситуаційні вправи) та тестовий навчальний модуль, який можна використовувати для підсумкового модульного конт-ролю, а також підготовки до ліцензійного інтегрованого іспиту «Крок 2. Фармація», атестації провізорів тощо.

Ширшому застосуванню інтерактивних методів у навчальному процесі сприяє включення до планів підготовки провізорів таких дисциплін, як «Інформаційні технології у фармації», «Комп'ютерні технології у фармації», «Комп'ютерні технології у дослідженні лікарських засобів». При вивченні цих дисциплін на кафедрах клінічної фармації, фармакотерапії та медичної стандартизації, фармацевтичної, органічної і біоорганічної хімії студенти набувають необхідних знань і навичок у галузі інноваційних технологій, знайомляться із сучасними комп'ютерними програмами, базами даних, доступними в інтернеті, особливостями застосування комп'ютерних технологій при віртуальному скринінгу, молекулярному моделюванні, оптимізації структури, у комбінаторній хімії тощо.

Окремі складові веб-ресурсів з інших професійно орієнтованих дисциплін опрацьовані на кафедрах технології ліків і біофармації, фармакогнозії та ботаніки, токсикологічної та аналітичної хімії, а також на кафедрах, де викладаються фундаментальні дисципліни.

РАЦІОНАЛЬНЕ ВИКОРИСТАННЯ

Ольга Заліська: Doctus nemo nascitur — вченим ніхто не народжується, казали древні римляни. Бо вчитися і набувати знань, що втілюються в уміння і навички, необхідно щоденно, особливо лікарям і провізорам, які покликані лікувати та рятувати життя людей. У вік інформаційно-комунікативних технологій, всесвітньої інтернет-мережі дистанційне навчання, безперечно, має свої переваги як інноваційний елемент освіти. Раціональним є застосування інтернету для ознайомлення із вступом до теми досліджень, для оцінювання знань за певними темами, проміжного контролю. Крім того, для студентів із «стерильною» базою знань, яка потребує «зараження» новою інформацією, використання інформаційних інтернет-джерел також є доцільним.

На мою думку, в системі післядипломної підготовки база знань слухача достатньо заповнена, викладачеві необхідно лише знайти «файли-прогалини» у цих знаннях і зуміти «діагностувати» нестачу нової, практично затребуваної інформації та задовольнити потребу в розумінні і застосуванні положень законодавства, яке постійно оновлюється; визначенні тенденцій розвитку та запровадження інноваційних підходів до проведення фармацевтичної опіки; інформаційному забезпеченні пацієнтів стосовно взаємодії ліків, синергізму чи антагонізму дії, даних щодо профілактики небажаних реакцій; оцінюванні й аналізі вартісних аспектів фармакотерапії; мистецтві індивідуального приготування ліків для дітей з алергічним статусом, порушеннями функцій нирок, печінки тощо. Водночас я переконана: онлайн освітні технології ніколи не зможуть замінити живе слово Вчителя, Педагога і Науковця.

Хочеться навести приклад раціонального використання інформаційно-комунікативних технологій при вивченні дисципліни фармакоэкономика, яка включена у навчальні плани багатьох медичних університетів, фармацевтичних факультетів, шкіл Європи, США, Канади та Австралії. В українську вищу фармацевтичну освіту фармакоэкономика була впроваджена 2000 р. у Львівському національному медичному університеті ім. Данила Галицького, зокрема в програму до- та післядипломної підготовки провізорів.

При вивченні цієї дисципліни практичні провізори на лекціях знайомляться з реторичними засадами фармакоэкономики, методами і принципами фармакометричного аналізу. На семінарських заняттях під керівництвом викладачів вони мають можливість поглибити знання, набути навичок пошуку інформації про дані доказової медицини, результати фармакометричної оцінки препаратів в інших країнах. Сьогодні при вивченні цієї дисципліни на кафедрі ОЕФ та технології ліків ФПО відповідно до розробленої Програми неперервної освіти з фармакоэкономики ми активно використовуємо дистанційні освітні модулі, складені провідними фахівцями в цій галузі, які розміщені на сайті Міжнародного товариства фармакометричних досліджень ISPOR і адаптовано

Західний світ пишається широкими можливостями дистанційної освіти, в тому числі у фармакоэкономиці

українською мовою, що є важливим для отримання нової інформації. Західний світ пишається широкими можливостями дистанційної освіти, в тому числі у фармакоэкономиці. Щорічно під час проведення європейських конгресів та світових з'їздів провідні фармакометристи проводять очні курси з різної тематики — від вступу до фармакоэкономики до моделювання та оцінки медичних технологій в охороні здоров'я. Під час цих курсів провідний у певній галузі професор, а частіше — два професори з різних університетів США та Європи, розповідає, як застосовувати підходи до реальних клінічних ситуацій при порівнянні альтернативних схем лікування чи для прийняття управлінських рішень. Ведеться дискусія наживо, під час неї слухачі з Китаю, Америки, Європи прагнуть отримати «практично готовий рецепт»: як найкраще визначити економічну ефективність ліків чи переваги від застосування інноваційних засобів у перспективі. Саме живе спілкування слухачів з провідними фахівцями в тій чи іншій галузі спонукає до подальших наукових досліджень та практичної їх реалізації.

Підготувала Лариса Дедишина